

debz confessor vt iudicat illū ad supledū defectū nisi
sit oīno idisposit⁹. Itē cū reperit aliquē deditū vi
cijs turpib⁹ vsqz ad finē quadragelime cautū vi
det⁹ vt n̄ subito admittat talē ad cōmuniōē s; p̄loz
get sibi tp⁹ p̄ aliq̄s ebdomodas. **De alijs defe**
ctib⁹ circa cōmuniōē vide infra m. iij. pte m. c. de
clericis Interrogādū ē etiā h. **Si** p̄icipauit cum
aliquo in crimīe p̄t qd̄ crimē ille erat excōicatus
puta excōicat⁹ ē qz ōberauit clericū. v̄l etiā cū ali
q̄s cleric⁹ subicit se alicui laico ōberādū ad placā
dū ip̄m de iniuria illata. cleric⁹ ille efficit⁹ excōica
tus qz p̄icipauit in crimīe cū ōberate p̄t qd̄ ille
ē excōicat⁹ vt ex. d. sen. ex. si de cubine et ē mortale
Si exn̄s in excōicatōe maiori sciēter p̄icipauit in
diuinis audiēdis in ecclia ā in sām̄tis p̄cipiēdis
qz peccauit mortaliter **Si** etiā existēs excōicatus
maiori excōicatōe sciēter p̄icipauit cū alijs fideli
b⁹ etiā ex diuina p̄cipue in his q̄ cōmēt⁹ in h⁹ ōsu
Os orare vale cōmuniō mēsa negata. et si hoc fecit
ex cōceptu l. dē p̄hibitōz supioris peccauit morta
liter alias venialiter s̄lt̄ et ille cū q⁹ p̄icipauit
si sciuit eū excōicatū qz ille s̄lt̄ etiā efficit⁹ excōica
t⁹ maiori excōicatōe a q̄ tñ potest absolue omnis
q̄ eū p̄t audire **Excipiūt⁹** etiā quicqz casus in q̄b⁹
licet p̄cipare cū excōicatis. q̄ cōtinet⁹ in hoc ōsu
Vtile lex hūile res ignorata necesse. **Declaratōez**
tñ isti⁹ versus et alterius paulo supra vide m. iij.
pte summe.

De quinto peccato m. c. 2. ali scz auaricia
et spēbus et filiat⁹ eius **Ca. xxvi.**

Avaritia est inordinat⁹ appetitus habēdi et consistit in tribus scz i iniuste acq̄redo. te naciter retinēdo. et inordinatē amando. De his trib⁹ ergo et filiab⁹ et spēs⁹ ei⁹ ē interrogādum vt seq̄tur. et primo de p̄mo modo videli: cet de iniusta acq̄sitōe dictū est supra in. c. de. vij. p̄cepto restāt tñ aliqua de qb⁹ nunc dicēdū est.

De symonia.

De symonia q̄ uersat⁹ circa spūalia ⁊ sp̄ ē mortale p̄d̄m et in oī casu ei⁹ pecūia recepta per eā restitui debz n̄ tñ ei q̄ eā dedit sz paupib⁹ debet erogari. et hoc de nccitate ē illi ecclie in c⁹ iniuriā data est. Si dedit pecuniā ē aliqd qd̄ precio p̄t estimari p̄ hñdo aliquo sac̄mto vt ē baptismus eucaristia. bñdictio nuptiarū. et h̄mōi et fecit hoc q̄si darz p̄miū illi. qd̄ signū eē p̄t si pactū fecit cū dāte h̄mōi sac̄m̄ta qz simōia ē ⁊ mortle. idē p̄sumi⁹ qñ negat⁹ sac̄m̄tū si n̄ det⁹ pecūia nec excusat cōsuetudo. sec⁹ ē si dat aliqd fm bñplacitū suū ḡtis et vt elemosinā. n̄ coact⁹ à exact⁹. sz spōte ad s̄ferua idā cōsuetudinē quā tñ si suare noller. n̄ essz cōgēd⁹ neqz sac̄m̄ta ei d̄negāda. si emit ē vēdidit ali quā capellā ē aliū locū i ecclia qz simōia ē Si emit v̄l vēdidit sepulturā ecclie v̄l sepulchrū ubi ponatur cadauer ei⁹ qz simoniā omisit. Si emit ē vēdidit ius p̄zonat⁹ alic⁹ ecclie v̄l capelle qz symoniā omisit. Si patron⁹ alic⁹ ecclie v̄l capelle aut

altaris vlt alteri⁹ bñficij p pecunia elegit z p^{re}sentauit instituēdū i ecclia sua qz symoniā omisit. Si porrexit pces carnales p idigno aliq^o ordinādo ē pmouēdo ā bñficiādo qz symoniā omisit et h^o si sciuit ipm idignū. Et si p^{re}lat⁹ rce hmoi p cū ē p^{re}cio eū admisit sile simoniā omisit. Si fuit mediator ad pcurādū alteri aliqd spūale bñficiū vlt ordinē et hmoi p aliq^o tpali qz symoniā omisit. Si adduxit aliquē ad p^{re}dicādū cū pactōe pecūie ē icētōe lu^{re} symoniā omisit. z sile p^{re}dicator q h^o modo acceptauit. Si filiū aut filiā ā aliū misit i mōasteriū pactiōne facta p certa qntitate dāda p ingressu monasterij symoniā omisit. Et sile eligiosi recipientes hāc pecuniā. De qbus dā alijs symonijs clericorū vide infra in iij. pte in. c. de clericis. Et d ista materia hēs plene in su. in ij. pte. c. j. p totū.

De prodicione

Prodidit ciuitatē aliquā aut castrum inimici quia vltra mortale tenetur de omni damno inde secuto. Idem si prodidit res alteri⁹ iniuste auferentib⁹ aut etiā psonā ei⁹. Si prodidit secreta alic⁹ iniuste. qz vltra mortale tenet^r satisfacere de damnis inde sequētib⁹. Sec⁹ si secreta iniqua et pcuratōes et tractatus ptra ciuitatē vlt omne bonum vel sinocumtra psonarū iniusta māifestet. qz tunc bene facit et facere tenet^r. Si recepit aliqd sub sigillo p^{re}stissiois etiam non in p^{re}stione. si r^{ue}lat illud peccat mortaliter. nisi illud esset quid iniquum. cui posset obuiare manifestādo. et si de t^o perpendit qn p^{re}misit peccauit mortaliter. sed nō

debēt tenere secretum. qz tūc etiam peccaret Si
legit alteri? lras clausas videtur mortale nisi po
neret spē in ratihabitione mittētis l ei? cui mitti?

De acceptione personarum

Acceptauit psonam in iudicio vt scz magis
audiat vnā ptem q̄ alteram vt credat vni
magis q̄ alteri non fuato ordine iuris vel magis
declinet ad vnā ptez q̄ ad aliam ratione auaricie
qz forte sperat lucrū aliqd ab ea recepturū zh?
modi mortale potest esse fm circūstantias sub et
supra. Si in distribuēdis bñficijs l officijs eccle
siasticis vel spūalib? admittit indignos et malos
peccat mortaliter et tenetur de dānis inde secu
turis. Si in faciēdis cedulis q̄ vulgariter dicūt?
scrutinia sciēter admittit indignū l q̄ phibet ad
mitti seu excludit dignum peccat mortaliter. Si
in distribuēdis honorib? l in ponendis collectis
ciuitatis sciēter grauat aliquē ultra debicū. vel
alleuiat peccat mortaliter et si solū ex ei? dtermi
natōe fieret tal distributio tenetur ad satisfactōz
de dāno. Sec? aut si plures alij imponūt cū eo. si
cum habet distribuē elemosinas alic? societatis l
testamti hmōi non fideliter distribuit si dediss? n̄
indigētib? ultra mortale teneretur ad restitutōez

De turpi lucro.

Iudex accipit pecuniā ab aliq? vt iudicaret
ā n̄ iudicaret ā bñp eo iudicaret ā iuste iudicat?
peccat mortalit? z tene? illa cōstitutē dāti n̄ ille ddis
set vt male iudicaret qz tē tēt? dare paupib? Idē
ō teste q̄ p testio ferēdo pecūiaz? l aliqd accepit qz

ultra mortale etiam tenet^r restituē. **S**i fecit inſteu
mentū in fraudem uſuray. ut notarij. quia peccat
mortaliter. et mercedem quā accepit debet paupi
bus erogare. **S**i fuit uſurario in arte uſuraria qz
peccauit mortalit^r. **E**t ſi omnia bona uſurarij eſſent
obligata eſtutioni. non poſſet obtinē ſalariū ſz re
ſtituē creditoribus uſurarij alias autē poteſt. **S**i
illud debet paupib⁹ dare de honeſtate non de ne
ceſſitate niſi eſſet paup. **S**i recepit pecuniā p tur
pitudine ut meretrix. debet illā paupibus dare n̄
tñ de neceſſitate ſz ſcđm oſiliū. **S**i qz facit aliquā
artem uē aliqd artificii cui⁹ uſus eſt ad mortale
ut faceret taxillos et h̄mōi peccat mortaliter nec
debet absolui niſi diſponat ſe illud dimittē. **D**e lu
cro inde recepto debet paupibus dare. nō ex pre
cepto ſz ex oſilio. **S**i diebus feſtiuiſ emit vel ven
didit negotiādo. niſi forte in nūdiniſ. vel fecit cō
tractus non neceſſarios uē ſcripſit uē aliud manu
ale fecit p lucro qz ultra p̄c̄m debet illud paupi
bus dare ſm aliquos qđ tñ uide^r de honeſtate ma
gis q̄ de neceſſitate. **S**i tpe meſſis vel vindemia
rum emit bladū vel uinum vel fructus ut alio tē
pore vendat carius non ex̄ns talis rei p̄c̄m⁹ ne
gotiator nec ppter aliquē honeſtum finē niſi ſolū
ppter cupiditatem et auaritiā quia turpe lucrū
eſt nec tamē tenetur in aliquo. **S**i accepit aliquid
ad eligendum aliquem ad dignitatem aliquā tpa
lem vel officiū ſeculare vel ſi vendidit h̄mōi offi
cia ſecularia. quia turpe lucrū eſt nec tñ tenetur
ad reſtutionem.

De ludo inhoneſto. 2

Elulit taxillos vel cartas vel ad aliud ludum
fortune si vicit per fraudem puta cum falsis ta-
xillis vel medatione ultra mortale tenetur sic lu-
tum restituere amittenti nisi foret quod parum. Si vi-
cit ab eo qui alienare non potuit ut a seruo vel re-
ligioso aut uxore vel filiofamilias et homini tenetur
ad restitutionem his qui habent curam illorum et est mor-
tale si est quid notabile et si luditur excupidine
acquirendi. ¶ Si per multam importunitatem traxit alios
ad ludum qui hoc non intendebat vel retinuit volentes
recedere quia ultra mortale tenetur restituere illi si tamen
est quid notabile. ¶ Si acquisit seu lucratus est
homini in locis ubi prohibetur ludus. et mandat fieri
restitutio siue legibus imperialibus siue municipalibus
et huiusmodi quantum ad utrumque debet fieri restitutio
illi qui amisit. **Secus** si leges ille sunt abrogate per
contrariam consuetudinem. ¶ Consequenter nota quod si vi-
cit per ludum in alijs casibus exceptis predictis non tenetur
restituere illi qui amisit quous possit elemosinaliter si
esset pauper sed debet pauperibus erogare secundum aliquos
ex consilio secundum alios vero ex necessitate quod tamen tutius est. non
tamen ita oportet tales stringere ad citam restitutionem
sicut in furto usura et homini

**Nota personas quibus restitui debet
quod ab eis lucratur in ludo.**

Iste sunt persone quibus indistincte restituendum est quicquid
quod ab eis lucratum est in ludo alicuius taxillorum vel
alio modo secundum Ray. scilicet furiosi. prodigi. minores. xxi.
annis et maxime pupilli filiifamilias et uxores qui non habent
paraphernales administratores reperiuntur ecclesiarum et pau-

p̄erū et s̄ites. I ē mēte capti. surdi. muti. cecī et q̄
morbo laborāt p̄petuo. serui religiosi et s̄ites. Et
nota q̄ tal̄ pecunia n̄ ē simpliciter restituēda illi
q̄ amisit nisi esset emēdat⁹ et corrept⁹ ita vt cre
dere² eā ad pios vsus exp̄sur⁹. S; tutori curatori
dño monasterio p̄ri marito ecclie hec ī sum. d̄fes.

De inquietudine.

Quod adhibuit nimia sollicitudinez circa tpalia
acq̄reda et d̄seruāda. q̄ p̄t hoc dimisit aliq̄d
necessariū ad salutē vt missam et h̄mōi qz ē mortā
le Si n̄ dimisit necessaria ad salutē s; tñ remissus
ē in eis aliquātulū p̄pter īq̄eratōz tpaliū veniale ē
Si nimia sollicitudinē habuit circa sp̄alia ex pui
tate d̄fidentie auxiliij dei in se nō ē mortale s; vide
tur multū īpeditiū deuotōis et aliorū bonorū.

Sequitur de secundo modo auaricie q̄ consistit in retinendo

De auaricia q̄ consistit in tenaciter retinendo
etiā interrogandum est. Si videlicet ita in
humanus fuit q̄ non fecit elemosinas corpales
summe indigētibus cū posset vel si non opatus ē
cpa misericordie corpalia q̄ continentur ī hoc ver
su. visita. poto. cibo. redimo. rego. colligo. cōdo. Pri
mum est visitare infirmos. Secundū potare sitiē
tes. Terciū cibare esurientes. Quartum redimere
captiuos. Quintū colligere et congregare d̄ispe
sos. Sextū est tegere nudos. Septimū est condē
.i. sepelire mortuos. si hēs supflua q̄ ad naturā ⁊
q̄ ad decētiā stat⁹ sui et familie sue n̄ subuenit ne
cessitatibus aliorū maxime in extremis. Si habēs

supflua quo ad naturam nō tñ quo ad decentiam
status non subuenit patientibus extremā necessi-
tatē quos tñ sciuit et nouit quia mortale indicat
pmuniter. Sed hic oportet multa cōsiderare ad bñ
intelligēdum vñ vide dē hoc in summa pte secun-
da. i. Si habens vñd subuenire possit n̄ subuenit
paupibus etiam nō extremas necessitates paciēti-
bus vel tardauit ipsis dare vel eos exasperauit
veniale est. Si pauit paupibus nimis sumptuosa ē
delicata aut etiā nimia cibaria. vñ questuantibus
sine causa vrgēte vel male vtentib⁹ elemosinis. qz
pām videt⁹ poti⁹ q̄ meritū. Si laborātib⁹ p eo
quocūqz ministerio nimis distulit dare mercedem
vltra factāz puentōz cū tñ posset solue qz possz eē
mortale maxime si incurreret graue dānum vñ scan-
datū. Idē si aliquid defraudauit.

De tercio modo auaricie qui consistit i inordinate amando. 2

O E auaricia in amādo inordinate nota qz si q̄s
res etiā iuste acq̄sitas ita inordinate amat vt
inhereat eis quēadmodū fini. cuius signum ē qñ
ppter eas non amittendas paratus essz face⁹ cō-
tra aliquod preceptorum quia mortaliter peccat
et hoc ideo quia plus diligit creaturam q̄ crea-
tozem. Si autem nullo modo vellet facere contra
salutem suā ppter huiusmodi temporalia q̄uis
tñ aliq̄liter iordmate afficiat⁹ ad ea seu ametea ē
veniale. z ex his cōsiderari p̄t q̄ntū peccat q̄ res iuste

acq̃sitas ita iordiate amat vt .s̃.

De prodigalitate.

De prodigalitate q̃ contraria ē auaricie etiā iter.
rogādū ē. Si videlicet supflue expēdit suaz
sbam ē i edificijs sumptuosis ṽl i eq̃taturis. ṽl in
diuinijs nimis deliciosis ā frequētib⁹ i palestrijs
et ludis. ṽl i ornāntis et p̃cipue mulier. ṽl in ie.
iunijs. ṽl hystriomib⁹ et hmoi qz p̃cām ē. Et qñ est
notabilis excessus sc̃dm p̃portionē sui stat⁹ ē mor.
tale alias aut i modico ē veniale. Descēdere autē
ad p̃uclaria i d̃terminādo qñ sit mortale z quādo
veiale n̄ d̃facili p̃t dari iudiciū c̃tū vñ h̃o dimitto

De vi. peccato mortali scz gula et spe/ riebus et filiabus eius.

Ca. xxviii.

De sexta p̃cām capitale z
iportat iordinatū appetitū
seu d̃lectatōz circa cibum et
potū. vñ de ipsa nota quīqz
modos q̃ d̃tinet in hoc ṽsu
De. p̃pere. laute. nimis. ar.
deter. studiose. Prim⁹ mod⁹
ē p̃re ṽl p̃pere. i. si d̃medit ē
bibit añ horā debitā ē d̃suetā sine cā rōabili ṽrgē.
te. Sc̃ds laute. i. si ṽsus ē cibus vel potib⁹ nimis
lautis et delicatis ṽltra d̃ditōz sui stat⁹. **O**lter em̄
deceat d̃medē infirmū q̃ sanū. et aliter nobilem q̃
rusticū. et sic ṽlterius vel si ṽsus ē cibus vel poti.
bus multū nutritiuis ṽl calidis puocatib⁹ ad lu.
zuriā z si ex hac cā fecit. mortale videt⁹. **T**ercius
nimis. i. si d̃medit ṽl bibit in nimia q̃ntitate sc̃dm